

ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Ірина М'ягkota, Анастасія Мельник

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна*

На сьогодні дедалі більше розвивається туристичний бізнес як потужна професійна галузь. Відповідно з'являється багато слів, які детально характеризують предмети, дії, якості, безпосередньо пов'язані з цією професійною діяльністю.

Кількість праць про мову туризму є досить обмеженою (О. Ляхович, Л. Півнева, І. Черненко), тому тема **актуальна** та потребує вивчення.

Мета – аналіз спеціальної лексики туристичної галузі, зокрема її некодифікованої складової частини.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) уточнити зміст поняття «професіоналізм»; 2) описати зафіксовані професійні найменування сфери туризму; 3) визначити шляхи поповнення лексики туристичної галузі.

У процесі дослідження використано описовий, порівняльний та **метод** інтерв'ювання.

Джерелом дослідження стали близько 50 зібраних і проаналізованих лексичних одиниць шляхом інтерв'ювання (серед студентів факультету туризму та працівників двох туристичних фірм: «Поїхали з нами», «Міст тур») та аналізу інформаційних рекламних буклетів і спеціальних сайтів.

Виклад основного матеріалу. Професійна мова працівників туризму існує в усній та писемній формах, тому лексико-стилістичні засоби добирають залежно від того, яка із цих форм реалізується. Усній формі професійного мовлення властиве вживання професіоналізмів.

За О. Павловою, професіоналізми – це напівофіційні слова чи словосполучення, які частіше поширені в розмовному мовленні серед людей певної професії, спеціальності, але, по суті, не є суворими науковими позначеннями понять. Особливостями професіоналізмів є належність до ненормативної спеціальної лексики, на відміну від термінів; професіоналізми використовують переважно в усному, розмовному мовленні; професіоналізми характеризуються прагненням до виразності, образності, експресії; помітна тенденція до скорочення спеціальних виразів [1; 51].

Пропонуємо добірку слів та висловів, які яскраво ілюструють туристичну галузь і за своєю природою належать до професійної лексики: *анімашки* – люди, які організують дозвілля відпочивальників; *броньки* – працівники відділу бронювання турорганізації, *візовики* – працівники візового відділу турорганізації; «*гаряча*» *путівка* («*гарячий*» *тур*) – путівка (тур), термін реалізації якої (якого) закінчується найближчим часом; «*дикий пляж*» – берег водойми, невідомий багатьом відпочивальникам, без штучно створених зручностей; зазвичай характеризується простором, свободою, недоторканою природою; *зустрічати потяг* – зустрічати туристів на залізничному вокзалі; «*мертвий*» *сезон* – період, що характеризується низьким попитом на туристичні послуги.

Шляхи поповнення професіоналізмів туристичної галузі:

1. Переосмислення, тобто вживання загальнонародного слова в специфічному значенні: *бігун* – людина, яка використовує турпоїздку для нелегальної міграції; *пацієнт* – неадекватний турист; *халява* – система «*all inclusive*».

2. Складання основ слів чи цілих слів: *інфоліст* – інформаційний лист; *плавдачі* – плаваючі дачі.

3. Універбація, тобто процес перетворення двокомпонентного найменування в однослівне: *комбінашки* – комбіновані тури; тури, у яких поєднані різні цілі подорожі (екскурсійна програма та шопінг, лікування та відпочинок); *спальник* – спальний мішок.

4. Усічення або деформація слів: *апарти* – апартаменти; *Еміки* – Емірати.

5. Метафоризація, тобто перенесення назви з предмета на предмет за ознакою схожості: *посувати тур* – переносити дату виїзду; *розігнати групу* – скасувати подорож. Цим самим шляхом утворені вже згадані професіоналізми «*гаряча*» *путівка* («*гарячий*» *тур*), «*дикий пляж*», «*мертвий*» *сезон*.

6. Уживання запозичень з англійської мови, транслітерованих кирилицею: *дабли* – двомісні типи готельних номерів; *сінгли* – одномісні типи готельних номерів.

Висновки. Таким чином, можемо підсумувати, що професіоналізми є некодифікованою лексикою усного неофіційного спілкування працівників сфери туризму. Рідше приклади професіоналізмів трапляються у фахових журналах, буклетах чи спеціалізованих інформаційних сайтах. Професіоналізми широкі за своєю тематикою, оскільки детально характеризують осіб, предмети, дії, процеси пов'язані з професійною діяльністю; мають великий арсенал засобів для свого поповнення.

Список використаних джерел

1. Павлова О. Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики) / О. Павлова // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології. – Львів, 2008. – № 620. – С. 49–54.
2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: підручник / М.П. Кочерган. – 3-тє вид. – Київ : Академія, 2008. – 464 с.